

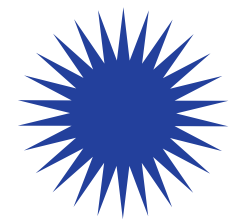
21/11/2025

STIGMATIZACE POUŽÍVÁNÍ POMŮCEK PRO MOBILITU A JINÝCH ZDRAVOTNÍCH POMŮCEK

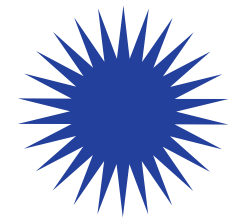
Adéla Odrihocká

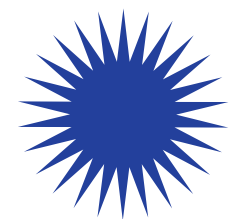
Co je to stigmatizace?

Negativní stereotypy a předsudky, které vedou k diskriminaci nebo sociálnímu vyloučení.

Kontext pomůcek pro mobilitu a zdravotních pomůcek: Lidé používající pomůcky se často setkávají se stigmatizací.

Jsou také nesprávně vnímáni jako závislí či “méně schopní”.

Ableismus a internalizovaný ableismus

Ableismus: diskriminace, předsudky nebo nerovné zacházení s lidmi na základě jejich zdravotního postižení nebo fyzické či mentální odlišnosti. Tento termín vychází z podobných konceptů jako rasismus nebo sexismus, kde je jedna skupina lidí vnímána jako „méněcenná“ či „slabší“ na základě nějakého odlišného rysu, v tomto případě zdravotního postižení.

Internalizovaný ableismus: stav, kdy lidé se zdravotním postižením, kteří jsou neustále vystaveni diskriminačnímu jednání, začnou věřit společenským předsudkům a stereotypům, které je vnímají jako méně schopné, a tyto negativní názory začínají uplatňovat vůči sobě.

Internalizovaný ableismus může bránit člověku v používání pomůcek pro mobilitu a jiných zdravotních

Sociální vs. medicínský model postižení

- **Sociální model zdravotního postižení** tvrdí, že postižení je způsobeno společenskými bariérami, ne zdravotními problémy jednotlivce. Zdůrazňuje, že společnost vytváří překážky (např. nedostatečná přístupnost, předsudky), které lidem se zdravotním postižením brání plně se zapojit do společnosti. Cílem je odstranit tyto bariéry.
- **Medicínský model zdravotního postižení** vnímá postižení jako problém jednotlivce, který je třeba okamžitě odstranit, vyléčit, se osoba s postižením co nejvíce přizpůsobila tzv. "normálnímu" životu.
- **Rozdíl** spočívá v tom, že sociální model se soustředí na změnu společnosti, zatímco medicínský na „opravu“ jednotlivce.

Jak vzniká stigmatizace?

- Nedostatek realistické reprezentace
- Reprezentace v médiích a stereotypy
- Kultura a společenské normy
- Nedostatek informací
- Používání jazyka a komunikačních vzorců
- Internalizovaný ableismus
- “Inspirační porno”

Reprezentace v médiích

Marek je trvale upoután na vozík od svých 3 let. 1

Hawkingovi byla diagnostikována amyotrofická laterální skleróza napadající nervový systém a způsobující postupné ochrnutí celého těla v 21 letech. Kvůli své nemoci byl upoután na vozík a mluvil jen díky počítači.

MILOŠ JE 15 LET UPOUTÁN NA VOZÍK. PŘÍDÁME MU NA NOVÝ!

Od osmi let je upoután na vozík. Kvůli vážnému onemocnění mu postupně ochabuje svalstvo

Genetická vada upoutá Pétu na vozík.

Jiní a úspěšní: 20 modelek a modelů, kteří se navzdory svému handicapu proslavili

I přes svůj handicap může létat i jezdit

šéfredaktor a sportovec i přes svůj handicap

I PŘES SVŮJ HANDICAP DOKÁŽE NEUVĚŘITELNÉ VĚCI

Fotografem i přes svůj handicap..

I přes svůj handicap pomáhá Lucka ostatním

I přes svůj handicap řídí autobus bezpečně

Učitelka na vozíku se vrací do školy. Je to unikát, který bourá bariéry

I PŘES SVŮJ HANDICAP STÁLE USMĚVAVÁ

Inspirační "porno"

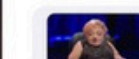
I'm not your inspiration, thank you very much | Stella Young

1,5 M de vues · il y a 10 ans

Stella Young is a comedian and journalist who happens to go about her day in a wheelchair — a fact that doesn't, she'd...

Sous-titres

3 moments APRIL 2014 | RECORDED AT TEDxSydney | creative commons

- pojem, který zavedla australská komička a aktivistka Stella Young.
- Vykreslování osob s postižením v médiích a společenských diskuzích jako objekty, které mají inspirovat ostatní, hlavně osoby bez postižení, většinou tím, že "překonali" své postižení, anebo jednoduše tím, že "žijí navzdory" svému postižení.
- Často se používají obrazy a příběhy typu "Pokud to zvládnou oni, co je tvou výmluvou?", což ve skutečnosti neoslavuje lidi se zdravotním postižením, ale naopak je umísťuje do zvláštní kategorie odlišných a neobvyklých bytostí, které dělají hrdinské činy.
- Tento přístup může zesilovat stigma, místo aby přispíval k jejich skutečné rovnosti ve společnosti.

Pomůcky pro mobilitu

Co skutečně jsou?

Svoboda a nezávislost: Umožňují větší samostatnost, pohyb

Zvýšení kvality života: Usnadnění zapojení do společenského života, pracovních aktivit a každodenních činností.

Co nejsou?

Nejsou tragédií nebo dramatem: Jsou prostředkem k dosažení plnohodnotného života.

Nejsou zdrojem „inspirace“: Není nutné idealizovat každodenní aktivity lidí používajících pomůcky.

Ambulatory wheelchair users

- Osoby, které používají vozík (či jiné pomůcky pro mobilitu) pouze k určitým příležitostem, například na delší vzdálenosti, a do určité míry mohou vstát a chodit.
- Čelí specifickému nepochopení
- Dodatečné stigmatizace: Společnost často nerozumí, proč tito lidé používají vozík / jiné pomůcky pro mobilitu, když jsou schopni částečně chodit.
- dynamické postižení

Dopady stigmatizace na každodenní život

- **Sociální izolace:** Kvůli stigmatizaci mohou lidé, kteří používají pomůcky pro mobilitu a zdravotní pomůcky, čelit sociálnímu vyloučení. Například se mohou cítit nevítaní na společenských akcích, kde nejsou dostatečně zajištěny bezbariérové přístupy, nebo kvůli nevhodným poznámkám druhých.
- **Zaměstnání a kariéra:** Lidé používající zdravotní pomůcky mohou čelit diskriminaci v pracovním prostředí, například když je vnímáno, že nejsou schopni vykonávat určité úkoly kvůli předsudkům. Stigmatizace může omezovat jejich příležitosti a růst v kariéře.
- **Přístup k veřejným prostorům:** Stigmatizace někdy vede k nedostatečnému přizpůsobení veřejných prostor, což ztěžuje každodenní činnosti. Lidé používající pomůcky mohou mít omezený přístup k městské infrastruktuře, dopravě nebo kulturním a sportovním akcím.

Jak můžeme stigmatizaci snížit?

- Normalizace používání pomůcek
- Reprezentace v médiích a literatuře
- Edukace a osvěta

★ 4.6/5 (160)
Ridder
Pomůcka na uchopování Ally / Vycházková hůl Ally
Ergonomické držadlo | eloxovaný hliník | lehká
169,90 Kč
Skladem online

★ 4.6/5 (133)
Ridder
Chodítko
Snadné skladování a transport díky možnosti složení | pneumatiky z plné gumy | impregnované látkové sedadlo | odrazky | výškově...
Doprava zdarma
3 499 Kč
Skladem online

★ 4.5/5 (72)
Ridder
Madlo
Max. nosnost cca 100 kg
249,90 Kč
Skladem online

Menu **lidl-shop** Nabídka v prodejnách Najděte oblíbený produkt, značku, kategorii...
Další zdravotnické produkty
Kategorie: Kuchyně a domácnost, Krása a osobní péče, Zdraví, Další zdravotnické produkty
Seřadit dle: Relevance
149 Kč - 3499 Kč
Posilovač rukou a nohou
★ 4.1/5 (46)
Různá intenzita cvičení | integrovaný počítač s funkcemi – doba tréninku, rychlost, spotřeba kalorií | nosnost max. cca 100 kg
499,90 Kč

CRIVIT
Trenažér mobility 3 v 1
Efektivní posilování svalstva paží a nohou | nastavitelný odpor | nastavitelná výška cca 89–105 cm | protiskluzové pedály | max. no...
Doprava zdarma
1 999 Kč

★ 4.7/5 (51)
Weinberger
Vycházková hůl
5 stupňů nastavení výšky | protiskluzová gumová patka | na 4 části
-46%
~~279,90 Kč~~
149,90 Kč

TOP

Nejlevnější

Nejdražší

Nejžádanější

Nejnovější

Nejvyšší sleva

Cena

479 Kč - 52999 Kč

[nejlevnější](#) [střední](#) [nejdražší](#) (17) Jen akční ceny (5)**Stav zboží**

- Nové (13)
- Rozbaleno (2)
- 2. jakost (2)

Novinka! Splátky za 0%

Doprava zdarma

**Elektrický čtyřkolový vozík
inSPORTline Antun AKCE**Stabilní elektrický skútr bez nutnosti
ŘP se 4 koly, digitálním displejem a ...

Splátky za 0%

Doprava zdarma

Dáreček

**Elektrický vozík inSPORTline
Hawkie 700W AKCE**Snadno ovladatelné motorové křeslo s
odpružením, vyztuženým rámem,
dálkovým ...

Splátky za 0%

Doprava zdarma

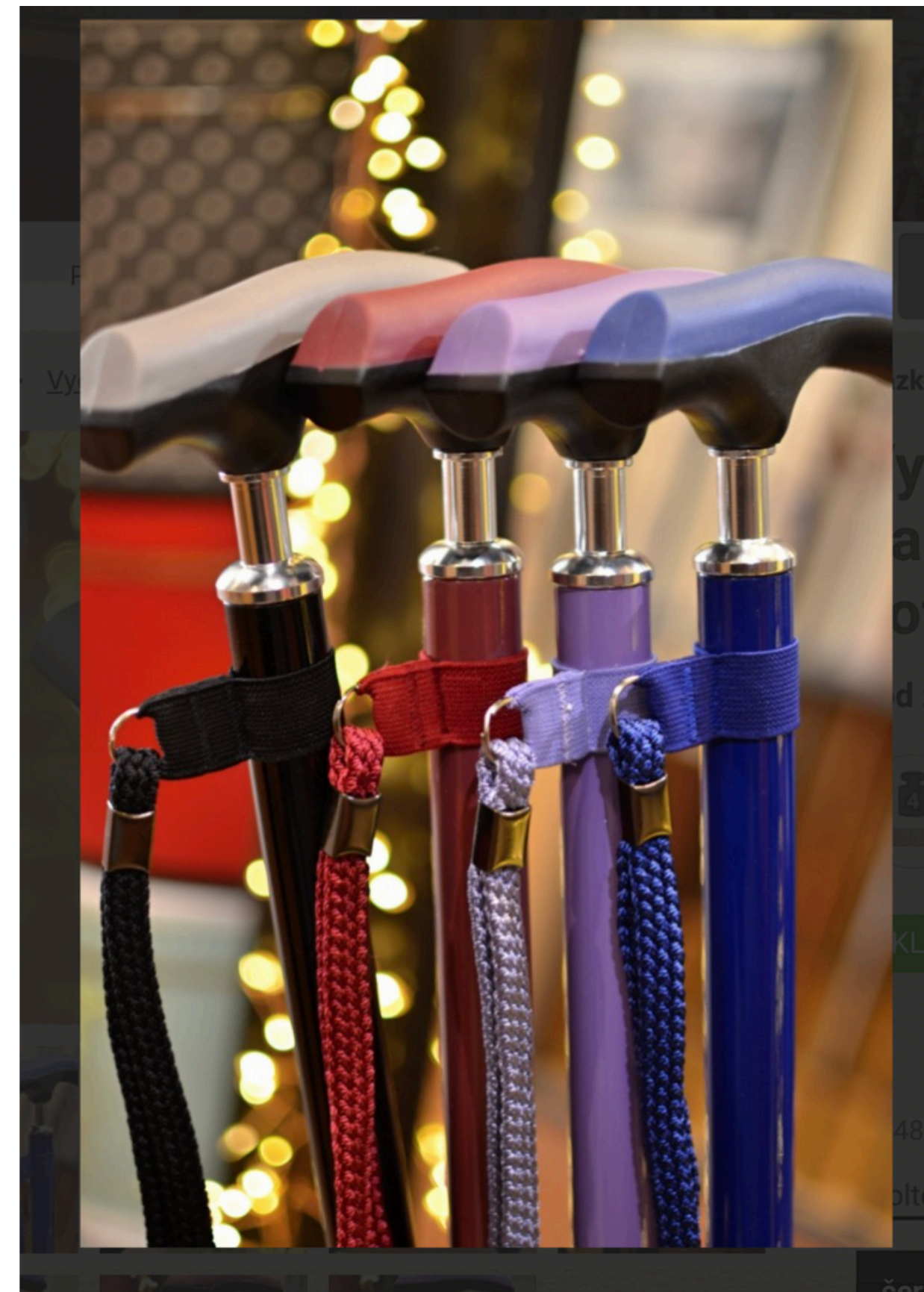
Dáreček

**Elektrický vozík inSPORTline
Hawkie Evo s polohovatelným
opěradlem 700W AKCE**Polohovatelné a skládací elektrické
křeslo s opěrkou hlavy, vyztuženým
rámem, ...**Podívejte se na video**

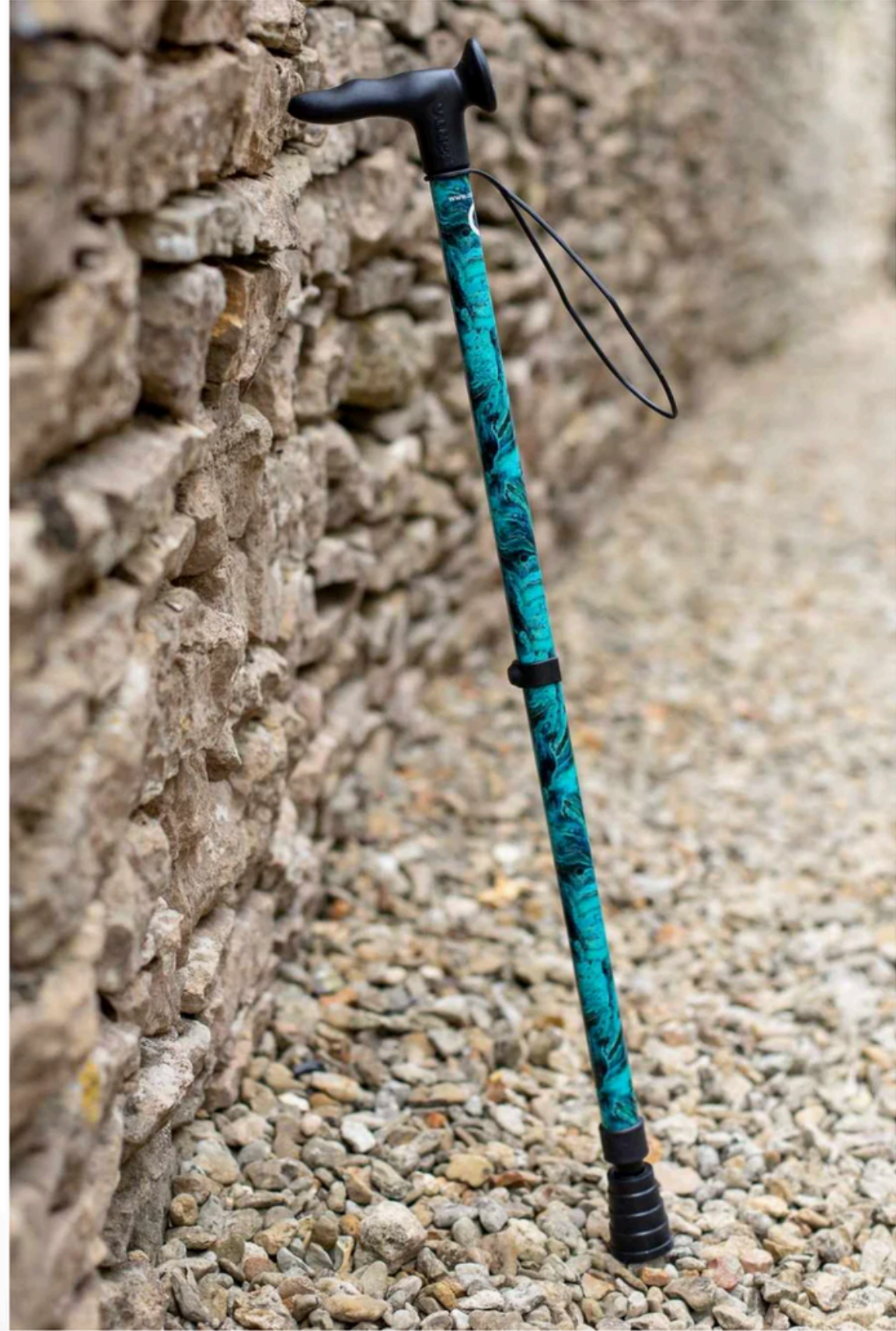
- [Elektrický vozík s možností rozšíření o další příslušenství](#)
- [Elektrický čtyřkolový vozík](#)

Neon walking sticks

Hůlkárna.cz

Cool Crutches

Ženy

Muži

Děti

zalando

Novinky Oblečení Obuv Streetwear Sport Doplnky Premium Pre-owned **Výprodej %**

Hledat

Přizpůsobivá móda Snadná práce se stylem

Prozkoumejte módu přizpůsobenou potřebám vašeho těla tak, abyste mohli vyjádřit svůj styl.

Kategorie

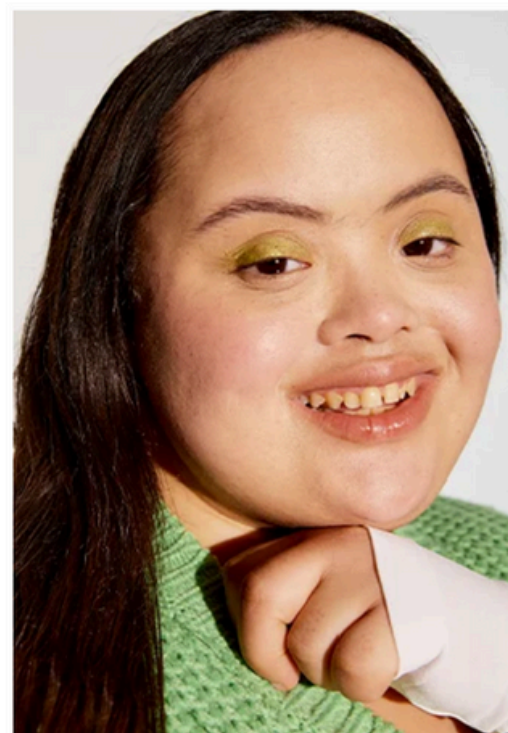
Děti

Muži

Ženy

Vhodné pro protézy
Oblékání se stylovou lehkostí

Senzoricky citlivé
Pro pohodlné a příjemné nošení

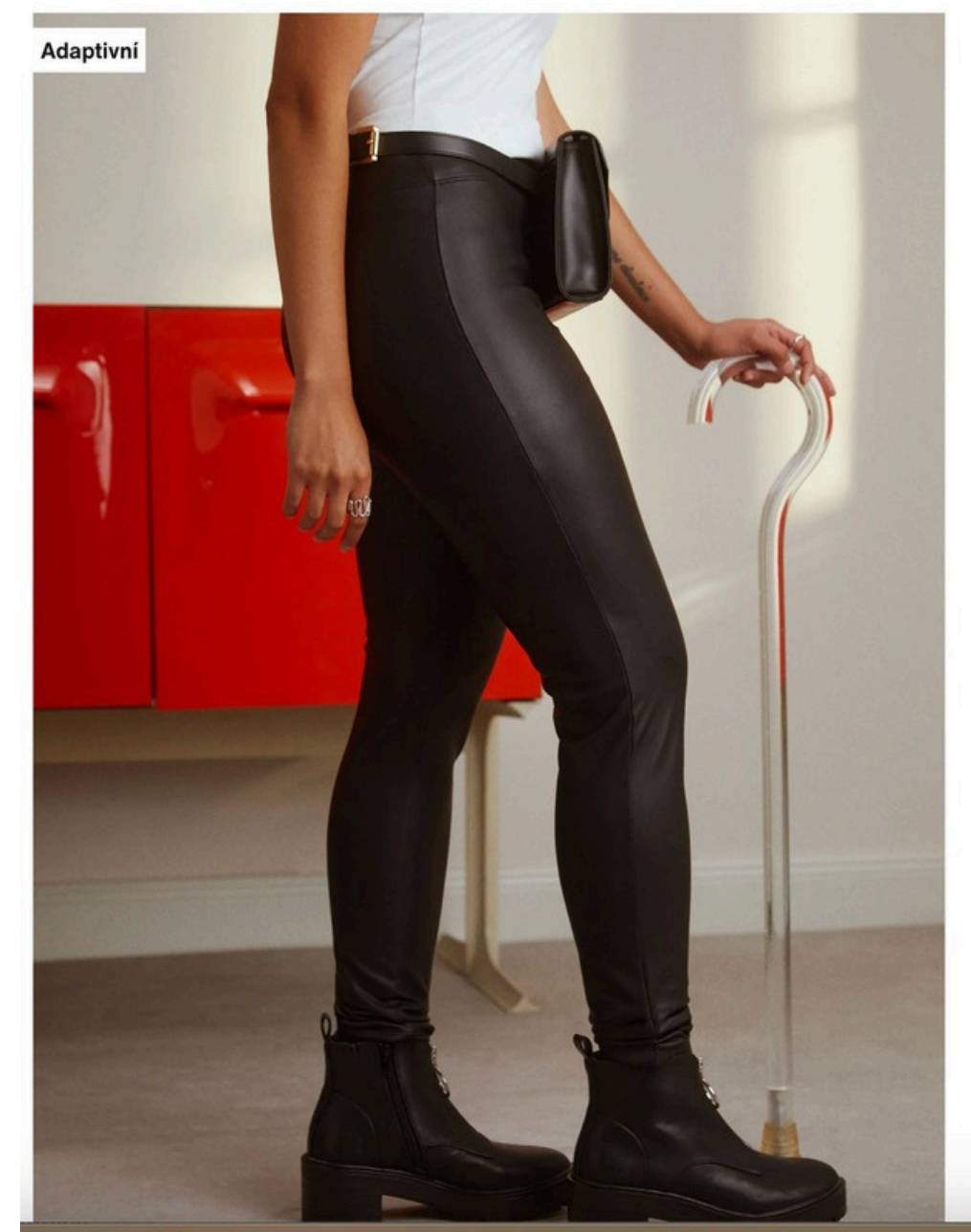
Jednoduché zapínání
Více stylu, méně starostí

Snadné oblékání
Móda kopírující váš životní styl

Vhodné k se
Kombinujte

Zalando.cz

Edukace je důležitá, ale ...

- Nikomu nedlužíte odpověď a vysvětlení vašeho zdravotního stavu jen proto, že žijete s postižením
- Nejste povinni odpovídat na všechny osobní a intruzivní dotazy
- Nejste povinni edukovat všechny osoby, se kterými se setkáte

Právní ochrana osob se zdravotním postižením v ČR

- V České republice existuje několik zákonů a právních předpisů, které chrání osoby se zdravotním postižením a zajišťují jim práva na rovné zacházení a přístup k různým oblastem života, jako je zaměstnání, vzdělání, zdravotní péče a sociální zabezpečení.

Mezi hlavní legislativní rámce patří:

- **Zákon o zaměstnanosti (zákon č. 435/2004Sb.)** Tento zákon zajišťuje práva osob se zdravotním postižením na rovný přístup k zaměstnání a ochranu před diskriminací.
- **Antidiskriminační zákon (zákon č. 198/2009 Sb.)** Tento zákon zakazuje diskriminaci na základě zdravotního postižení v různých oblastech, včetně pracovního poměru, vzdělávání, zdravotní péče a přístupu ke zboží a službám. Zajišťuje rovné zacházení pro všechny osoby se zdravotním postižením a umožňuje jim vymáhat práva u soudu, pokud se cítí diskriminováni.
- **Zákon o sociálních službách (zákon č. 108/2006 Sb.)** Tento zákon upravuje poskytování sociálních služeb osobám se zdravotním postižením, včetně osobní asistence, denních stacionářů, pečovatelských služeb a dalších forem pomoci.
- **Zákon o přístupnosti internetových stránek (zákon č. 99/2019 Sb.)** Tento zákon zajišťuje přístupnost webových stránek a mobilních aplikací veřejného sektoru pro osoby se zdravotním postižením, což je v souladu s evropskou směrnicí o přístupnosti. Cílem je umožnit lidem s různými formami postižení přístup k informacím a službám, které jsou poskytovány online.

Mezi hlavní legislativní rámce patří:

- **Zákoník práce (zákon č.262/2006 Sb.)** V pracovním právu existují ustanovení týkající se ochrany osob se zdravotním postižením před diskriminací a zajištění vhodných pracovních podmínek. Zaměstnavatelé jsou povinni přizpůsobit pracovní prostředí potřebám zaměstnanců se zdravotním postižením, například prostřednictvím úprav pracovních prostor a technologií.
- **Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením:** Česká republika ratifikovala tuto mezinárodní úmluvu v roce 2009. Úmluva stanovuje zásady ochrany lidských práv osob se zdravotním postižením, včetně jejich práva na rovné zacházení, nezávislý život a účast ve společnosti. Úmluva je závazná a stát se musí řídit jejími ustanoveními v legislativní praxi.
- **Zákon o sociálním zabezpečení a dávkách (zákon č. 582/1991 Sb.)** Tento zákon poskytuje rámec pro poskytování sociálních dávek a důchodů pro osoby se zdravotním postižením, včetně příspěvků na mobilitu, zvláštní pomůcky a další dávky na podporu jejich soběstačnosti.

**DĚKUJEME
ZA ÚČAST**

